Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 59 JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 27, 1996 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 27-го БЕРЕЗНЯ 1996 р. Ч. 59. РІК CIII

Л. КУЧМА НАКРЕСЛЮЄ НОВУ РОЛЮ УКРАЇНИ

Київ (Р. Р.). — У п'ятницю, 22-го березня, Президент України Леонід Кучма, як відомо, виступив у Женевському міжнародному центрі конференцій з 15-хвилинною промовою, у якій чітко визначив ставлення України до поширення НАТО.

За словами Л. Кучми, „Україна не виступає проти приєднанння до НАТО демократичних країн, оскільки вступ до НАТО — це право кожної з них. Однак, зазначив Л. Кучма, „треба дотримуватися принципів неподільности безпеки та уникнення нових ліній поділу в Европі". Тобто, забезпечувати першочергові національні інтереси у сфері безпеки зацікавлених країн. „Місце України в Европі вимагає, щоб її інтереси були враховані якнайповніше", — сказав Президент, додавши, що, на жаль, рішення російського парламенту скасувати Біловезьку угоду і відновити СССР здатне внести корективи в стратегію і тактику НАТО і держав Східної та Центральної Европи.

Україна за висловом Л. Кучми, не бачить в НАТО загрози для своєї безпеки і активно співпрацює з цією впливовою організацією в рамках „Партнерство для миру" і північноатлантичної співпраці. В майбутньому між Україною і НАТО могли б встановитися відносини „особливого партнерства". І лише під умовою, що в країнах колишнього СССР демократичні процеси закріпляться і розвиватимуться, НАТО зможе трансформуватися в евроатлантичну структуру безпеки із впровадженням ідеї колективної безпеки всіх без вийнятку европейських країн.

Л. Кучма звернув увагу на те, що західний кордон колишнього СССР все ще ним сприймається як кордон СНД і це штучно відділяє Україну від її сусідів у Східній та Центральній Европі. Тому у формуванні єдиного европейського простору потрібна взаємодія всіх европейських організацій.

У Женеві Президент Кучма зустрівся також із заступником генерального секретаря ООН Володимиром Петровським, генеральним секретарем Світової торговельної організації Роберто Руджеро і виступив у швайцарському телебаченні. Він зазначив, що Україна виступає за реформування ООН і побажав, щоб організація більше уваги приділяла регіональним структурам. Українсько-російські відносини Л. Кучма назвав задовільними, однак зазначив, що між обома країнами є надто багато невирішених питань, які за короткий час вирішити неможливо.

Л. Кучма нагадав, що коли приймалося політичне рішення щодо закриття Чорнобильської АЕС до 2,000 року, „всі обіцяли, що Україна не залишиться наодинці з цією проблемою". Найбільшою загрозою сьогодні він вважає не працюючі блоки, а саркофаг, під яким є „близько 200 тонн ядерного палива" і неможливо довідатися, що там відбувається.

Л. Кучма закликав західні держави спільно провести технічну й економічну експертизи і визначити, яка сума потрібна Україні для закриття ЧАЕС.

На запитання щодо загрози з боку Росії, Президент відповів, що Україна в змозі оборонити свою незалежність. Сьогоднішні українсько-російські відносини на рівні президентів Л. Кучма назвав позитивними, однак зазначив, що рішення Державної думи Росії змусило світ застановитися, якою стане політика Росії, якщо до влади прийдуть сили, котрі зробили це рішення.

ВСЕЛЕНСЬКИЙ ПАТРІЯРХАТ ПІДТРИМУЄ ІДЕЮ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УАПЦ

Константинопіль. — Вселенський Патріярхат заявив, що православні українці мають усі підстави для надання їхній Церкві назалежности, враховуючи, що Україна стала самостійною державою, повідомила УНІАР 23-го березня.

Цю заяву було зроблено під час візити делегації УАПЦ до Константинополя, де вона передала Вселенському Патріярхові заяви від Єпископату УАПЦ та понад 1,000 заяв від церковних громад з проханням про надання Церкві автокефалії. Делеґацію прийняли 19-го березня секретар Вселенського Патріярхату і Священного Синоду Митрополит Філядельфійський Мелітон та працівник Канцелярії диякон Тарасій.

На зустрічі визначено шляхи і дії, які належить здійснити, щоб УАПЦ в найближчому часі досягла незалежности.

Делегація УАПЦ перебувала в Константинополі згідно з рішенням Архиєрейського Собору з 16-го січня цього року. До її складу входили Єпископ Білоцерківський і Уманський Михаїл (Дуткевич), Архиєпископ Львівський і Галицький Петро (Петрусь), голова відділу зовнішньо-церковних відносин священник Віктор Трохименко, канцлер Львівсько-Галицької Консисторії протопресвітер отець Мирослав Максимович, заступник керівника Християнської Місії св. Володимира Великого Віктор Поліщук і представник Президента України Канівської Державної Адміністрації Володимир Плисюк.

ТАЙВАН ШУКАЄ ЗАМИРЕННЯ З КИТАЄМ

Тайпей, Тайван. — Тайванський уряд запропонував Китаєві плян, який має на меті відмову від деяких точок багаторічної заборони на двосторонні торговельні стосунки. Здійснення цього пляну може послабити напруження між двома країнами, яке в останні місяці і тижні дійшло до небезпечної межі.

На цей крок доброї волі тайванці зважилися відразу після того, як Китай повідомив про припинення військових маневрів поблизу берегів Тайвану. Китайці в цей спосіб мали намір остерегти Лі Денгвея, щоб він, здобувши перемогу у президентських виборах 23-го березня, відмовився проводити підкреслено незалежну зовнішню політику.

Міністерство економіки Тайвану до червня має подати на розгляд парляменту проєкт щодо створення особливих районів вільної торгівлі з Китаєм.

Тайванські компанії, які здійснюють комерційні операції з допомогою гонкгонгських посередників, інвестували великі капітали в китайську економіку, переважно в найбліжчих до острова провінціях Гуандун і Фудзянь. Однак уряд президента Денгвея не скасовує торговельних і туристичних бар'єрів, перешкоджаючи масовому проникненню на острів гігантського сусіда. Торговельні заборони діють від 1949 року, коли гоміньданівці, зазнавши поразки у громадянській війні, утвердилися на Тайвані.

Слідчий покінчив життя самогубством

Львів (Р. Р.). — У вівторок, 5-го березня, „Ведомості-Дейлі" повідомили, що слідчий в особливо важливих справах Львівської обласної прокуратури Іван Гутник покінчив самогубством у власному приміщенні. Це сталося 29-го лютого.

Як пише львівський кореспондент Глафіра Шаркевич, слідчий І. Гутник застосував той самий пістоль, з якого міліціянт Музика 16-го грудня 1996 року смертельно поранив члена УНСО, учасника абхазької війни Ігоря Лисака-Кучеренка. Смерть Кучеренка не розслідувана й досі. І. Гутник у день вбивства Кучеренка арештував кількох членів УНСО, а карну справу за фактом убивства міліціянтом Лисака-Кучеренка так і не почато.

Українська Національна Самооборона оскаржила це в суді, але справу спочатку повернули на дорозслідування, пізніше знову повернули без розслідування у Франківський районний суд Львова. І нарешті призначили нового суддю. Крім того, у Львів прибула комісія Генеральної прокуратури України, яка перевіряє діяльність обласної прокуратури і правоохоронних органів. Тому деякі засоби масової інформації пов'язують фатальний постріл із цими подіями.

Рух пропонує опитування народу щодо КПУ

Київ (УНІАР). — Центральний провід Руху виступив з ініціятивою проведення всеукраїнського опитування щодо ставлення народу до діяльности Комуністичної Партії України.

Провід заявив, що ця партія через зрив конституційного процесу прагне підірвати громадянську злагоду з метою знищення української державности. Рух запевнив, що домагатиметься заборони КПУ, притягнення до кримінальної відповідальности підбурювачів антидержавних акцій та позбавлення комуністів депутатських мандатів.

Рух хоче бачити у новій конституції закріплення основ української державности та утвердження національної ідеї. „На конституційних форумах, зібраннях ми маємо зробити все, щоб конституція була прийнята", — заявив Центральний провід Руху.

Помер В. Крижанівський

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Через генеральне консульство України в Ню Йорку наспіла вістка, що в Києві минулого тижня помер від поранень, отриманих у наслідок автомобільного випадку, 27-річний Віктор Крижанівський, син генерального консуля України в Ню Йорку, Віктора Крижанівського.

Віктор Крижанівський, мол. народився 3-го березня 1969 року. Впродовж років 1987-1992 вчився і закінчив Київський Інститут Народного Господарства. За фахом економіст-статист. Одночасно отримав диплом перекладача з англійської мови.

Похований 20-го березня 1996 року на Байковому кладовищі у Києві.

Високий попит на однокімнатні помешкання

Івано-Франківське (УНІАР). — Найбільшим попитом у місті користуються однокімнатні квартири, особливо на першому поверсі. Їх розхоплюють миттєво для бюр, кав'ярень і невеликих крамниць.

Це спричинило деяке підвищення цін на них. Навіть „хрущовки", площа яких становить 17-20 квадратних метрів, продаються за 6,000-6,500 дол., а не за 5,000-5,500 дол., як це було минулого року. За двокімнатні „хрущовки" просять вже 7,700-8,500, а за три-кімнатні — 9,000-10,500 дол.

В Україні

ЗАТРИМАНО ТУРЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Прикордонний сторожевий корабель „Григорій Куренятніков" 20-го березня затримав турецьке риболовне судно „Баба Юсуп" в територіяльних водах України. Як пояснив капітан другої ранги Віктор Семигін на борті затриманого корабля виявлено мокрі сіті і багато риби. Капітан пояснив, що вони заблукали і відмовився підписати протокол про затримання судна. 21-го березня український корабель припровадив турецьке судно в севастопільську бухту „Камишова".

ВІЗИТИ ЧУЖИХ КОРАБЛІВ СТАЮТЬ ТРАДИЦІЙНИМИ

Одеса. — Голляндський військовий фрегат "Ван Аметел" прибув до Одеси на триденну візиту. Відбулися дружні зустрічі з українськими військовослужбовцями, керівниками міської влади, знайомство з Одесою. В останні роки сюди все частіше почали прибувати чужоземні кораблі. Цього року голляндці виявилися першими, хоча в Одесі ще досить зимно. Всього у 1996 році в Одесі очікують не менше десяти чужих кораблів.

НА БОРОТЬБУ ЗІ СТИХІЄЮ

УГЖОРОД. — В Перечинському районі Закарпатської области відбулися триденні навчання з підготови до дій у надзвичайній ситуації. Навчання провадиться з огляду на можливу повінь. Минулого року цей район дуже постраждав під час весняного топлення снігу, а цього року води буде більше через великі снігопади.

ПІКЕТУВАЛИ КРИМСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Тут 20-го березня близько 300 працівників виробничого об'єднання „Кримпродмаш" пікетували приміщення кримського парляменту. Учасники акцій поширили текст телеграми, надісланої Президентові України Леонідові Кучмі, голові Верховної Ради Олександрові Морозові та прем'єр-міністрові Євгенові Марчукові з протестом проти пригноблення вітчизняного виробника. Вони вимагають на три роки загальмувати відрахування боргів з підприємств до бюджету.

АРСЕНАЛЬЦІВ НАДИХНУЛО РІШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РОСІЇ

КИЇВ. — Не встигла Державна дума Росії проголосити своє рішення відновити СССР, як на площі біля заводу „Арсенал" у Києві зібралося віче. Організатори обіцяли що прийде не менше 3,000 людей, однак їм довелося розчаруватися. Та все ж, зібравши навколо пушки купку громадян з гаслами „Зовйот к сєбє нас 'Арсенал'" та іншими подібними, організатори віче провели. Учасники його ухвалили вимоги: змінити геть усе керівництво України, націоналізувати банки і все розділити, заборонити економічні реформи тощо. Оскільки учасників і промовців було мало, то віче скінчилося набагато раніше, ніж планувалося.

ЗАГИНУВ СЕКРЕТАР КОМПАРТІЇ КРИМУ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Тут автомобіль убив секретаря Севастопільського міського комітету Комуністичної Партії Криму, кандидата на депутата Верховної Ради України від Ленінської виборчої округи Анатолія Юрковського. Лідер кримських комуністів Леонід Грач вбачає в цьому закономірність щодо комуністів, які „стоять на проросійських і просоюзних позиціях". Минулого року загинув депутат Верховної Ради України Георгій Шевченко, що також був обраний від Ленінської округи Севастополя. Останній вчадів у власній хаті під час сну, але Л. Грач вважає, що це ще треба розслідувати.

ПОГРАБОВАНО „ПРОСВІТУ"

КИЇВ. — Тут з приміщення Товариства „Просвіта" 21-го березня вночі зникли чотири комп'ютери, два монітори і два принтери. Злочинці підпиляли віконні грати, розбили шибу і винесли все цінне. З'ясувалося, що приміщення ніхто не охороняв. Не було там і сигналізації.

Появилися „Листи до братів-хліборобів" В. Липинського

Київ. — Тут заходами Східноевропейського Дослідного Інституту ім. В. Липинського у Філядельфії та Інституту східноевропейських досліджень Національної Академії Наук України (НАНУ) у співпраці з іншими установами НАНУ (Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Інституту держави і права ім. В. М. Корецького, Інституту філософії та Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка) та Українського всесвітнього координаційного радою вийшло друком репринтним способом четверте (перше наукове і перше в Україні) видання чи не найважливішого твору В. Липинського „Листи до братів-хліборобів" за редакцією Ярослава Пеленського. Книга, яка нараховує 534 стор., являє собою 6-ий том повного зібрання творчої спадщини В. Липинського, започаткованого Інститутом ім. В. Липинського у Філядельфії і тепер видаваного спільно з науковими установами України. Видання книги фінансоване фондами Інституту ім. В. Липинського у Філядельфії (з Фундації ім. Марії і Олександра Семененків — радник Мар'ян Коць) та завдяки щедрій пожертві члена Інституту ім. В. Липинського Петра Балея. До редакційної колегії увійшли: Ярослав Пеленський (головний редактор), Петро Балей, Лев Білас, Ярослав Білинський, Геннадій Боряк, Кирило Вислобоков, Ярослав Дашкевич, Іван Драч, Микола Жулинський, Олександер Ладивір, Василь Лісовий, Христина Пеленська, Мирослав Попович, Павло Сохань, Юрій Шемшученко і Наталя Яковенко.

З огляду на важливість твору, його видання заплановано у двох книгах: Книга 1, про яку тут мова, вміщає сам текст „Листів до братів-хліборобів", а також передмову і археографічний вступ Я. Пеленського. Друга книга, яка готується до друку, включатиме науковий апарат та ряд дослідницьких праць про „Листи до братів-хліборобів", які висвітлюватимуть цей фундаментальний твір з різних перспектив — історичної, політологічної, соціологічної, філософської, культурологічної, ідеологічної тощо. Така постановка питання зумовлена тим, що згаданий твір не можна вважати ні суто історичним, ні суто політичним чи соціологічним або філософським, оскільки він охоплює разом усі вищеназвані дисципліни.

Центральною темою „Листів до братів-хліборобів", як і всієї творчості В. Липинського, є побудова української самостійної держави і організація її суспільства. Автор трактує державу як перманентну і абсолютну вартість та найвищу форму організації суспільства у розвинених народів, у тому числі й українського. Зазначаючи у вступному слові, що дух його книги — це „державництво і патріотизм", Липинський наголошує, що українська держава повинна бути національною, оскільки держава, особливо національна, відіграє вирішальну ролю в організації, управлінні та обороні суспільства. На підставі такої тези, він приходить до висновку, що без держави немає нації, є лише народ в етнічному сенсі.

Суспільство Липинський ділить на три верстви, кожна з яких відіграє визначену їй ролю: еліти,

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

УПРОДОВЖ МИНУЛОГО ТИЖНЯ в Едмонтоні, Канада, відбувалися змагання за світовий чемпіонат фігурної їзди на ковзанах і тут Америка знову заблисла вмілістю своїх змагунів. Чемпіонат світу фігурної їзди на ковзанах серед жінок, здобула 15-річна американка з Каліфорнії, Мішелл Кван, ставши третьою з черги наймолодшою серед жінок, що здобули чемпіонат у цій ділянці. Першою у 1927 році була 14-річна Соня Гені, в 1993 році не маючи повних 15 років це звання чемпіона світу серед жіноцтва фігурної їзди на ковзанах здобула українка Оксана Баюл, а 1996 року американка М. Кван. Чемпіоном світу з цієї ж ділянки серед мужчин став американець Тодд Елдрідж з Массачусетс. Ця перемога американських змагунів перша за останніх 10 років. В Женеві 1986 року чемпіонами стали Дебі Томас і Браєн Бойтано.

У НЕДІЛЮ, 24-ГО БЕРЕЗНЯ, американська міжпростірна ракета „Атлантіс" причалила до російської космічної станції „Мір" на радість всіх зацікавлених, як у космосі, так і на землі. Цим разом завданням цієї місії було доставити до станції американського астронавта 53-річну Д-р Шанон Лусід, з фахом біохеміка, яка перебуватиме у космосі з російськими космонавтами на станції „Мір" близько п'ять місяців, бо аж до серпня. Д-р Ш. Лусід є першою американською жінкою, що житиме на станції „Мір" і за підрахунком експертів її перебування буде початком сталої присутності американських астронавтів на цій російській космічній станції.

У СВІТІ

ПЕРЕБУВАЮЧИ у Каракасі, столиці Венесуелі, з першою офіційною візитою, президент Литви Альгірдас Бразавскас недвозначно висловився з приводу рішення Державної думи Російської Федерації скасувати Біловезькі угоди 1991 року про створення, заміст СССР, Співдружности Незалежних Держав. А. Бразавскас сказав, що це рішення „повністю відірване від теперішньої дійсности і не має майбутнього". Литовський лідер підкреслив, що російська Державна дума може приймати рішення, які хоче, однак вони не матимуть ніякого значення для держав, що твердо ступили на шлях національного відродження. Щодо прибалтійських країн, то вони проголосили свій суверенітет ще до Біловезьких угод. „Москві не вдасться відродити СССР", — запевнив А. Бразавскас.

ПРО ВИКРИТТЯ у смузі Ґази таємного крила організації Гамас, яке діє незалежно від політичного керівництва фундаменталістів, повідомив лідер палестинської автономії Ясір Арафат під час зустрічі в Каїрі з делегацією Світового жидівського конгресу. Мова йде про самостійну групу, настільки законспіровану, що про неї не знали навіть ні гамасівські провідники, ні верхівка збройних „Батальйонів Ізеддина аль-Касема". Представник палестінської влади сказав, що саме ця таємна група несе відповідальність за недавні терорис-тичні акції в Єрусалимі, Ашкелоні і Тель-Авіві. В останні два тижні на території автономії заарештовано 500 бойовиків, які „діставали інструкції з-за кордону". Всього в тюрмах Ґази сидить понад 900 членів радикальних антижидівських організацій Гамас та „Ісламський джигад".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Для сенатора Р. Дола „осіння кампанія почалася"

У перший вівторок листопада (а в цьому році це буде 5-го) країна, яка стала для нас другою батьківщиною, вибере нового президента. 21-го січня він урочисто ввійде в Білий Дім, покладе руку на Біблію, поклянеться перед Богом дотримуватися Конституції і виголосить коротку промову. А після цього приступить до виконання своїх обов'язків як 43-ій президент З'єднаних Стейтів Америки. Хто стане ним — головою найдемократичнішої у світі держави?

На це питання ще важко відповісти. Однак уже нині можна з впевненістю сказати, що не вчорашній претендент, мультимільйонер і видавничий король Стів Форбс, який витратив на свою передвиборчу кампанію не тяжко зароблених 30 мільйонів долярів, перш ніж зрозумів, що не йому судилося в'їхати у Білий Дім на білому коні. Ще донедавна він вірив (а може вдавав, що вірить) у свою перемогу і намагався, як і кожний претендент, переконати американців, що вони багато втратять, якщо не він стане президентом. „Я прагну робити все можливе, щоб наша країна стала ліпшою і сильнішою", — твердив претендент. Оголосивши про вихід з дальшої боротьби, С. Форбс потішив своїх прихильників, що, можливо, висуне свою кандидатуру наступного разу, на що вони дружньо відповіли: „Стів 2000!"

Не має найменших шансів і Пат Б'юкенан, єдиний республіканський суперник Дола, який все ще продовжує боротьбу, роблячи добру міну при поганій грі.

І лише сен. Роберт Дол впевнено крокує, здобуваючи перемогу за перемогою. Цими днями він преміг в Огайо, Мишиґені, Іллиной і Висканcині, діставши ще 200 голосів делеґатів на конвенцію республіканців. Нині в сен. Дола 1,005 делеґатів (у П. Б'юкенана — 109). А щоб бути вибраним на конвенції, кандидат повинен заручитися підтримкою 996-ти делеґатів. Отже перший етап президентської боротьби Р. Дол пройшов успішно, тріюмфально, як мало хто. Тому після перемоги у стейтах Середнього Заходу він впевнено заявив: „Осіння кампанія почалася. До поразки Билла Клінтона залишилося 230 днів".

На жаль, Р. Дол не може не розуміти, що попереду — високий бар'єр, і перескочити його 72-річному сенаторові буде дуже тяжко. Адже Б. Клінтон молодший від Дола на 22 роки. А це найбільша і, мабуть, найголовніша перешкода на шляху до Білого Дому. Недавно 35 відсотків опитаних американців заявили, що сен. Дол надто старий, щоб керувати такою державою, як ЗСА. Навіть Р. Реґенові було 69 років, коли він став президентом. Але Реґен був досить кольоритною фігурою, з яскравим відчуттям гумору. Американці ще й досі згадують його слова, сказані під час дебатів з Волтером Мондейлом: „Я не буду обвинувачувати свого опонента в тому, що він молодий і недосвідчений". Це сподобалося виборцям і вони віддали перевагу „старому" і досвідченому Р. Реґенові.

Є у Дола ще одна перешкода: на горизонті замаячіла знайома фігура безпартійного Росса Перо. І хоч він покищо офіційно не оголосив про висунення своєї кандидатури, але його інтерв'ю і публічні виступи свідчать, що кожної хвилини від нього можна чекати такого ходу. Повідомлення про те, що Р. Перо має намір включитися у президентську боротьбу, схвилювало республіканців. „Він допоможе вибрати Клінтона на наступну каденцію", — так прокоментував Дол це повідомлення. Адже чотири роки тому 18.9 відсотка виборців віддали свої голоси тексаському більйонерові. Чим це закінчилося — наші читачі добре знають. Не виключено, що історія повториться і в цьому році. Опитування громадської думки показало, що якщо б президентські вибори відбулися сьогодні і одним із трьох кандидатів був би Р. Перо, то президент Б. Клінтон одержав би 46 відс. голосів, сен. Р. Дол — 36, а незалежний Р. Перо — 16.

Однак і в цьому випадку для Дола ще не все втрачено. Виходом для нього було б, якби він вибрав, а Колін Повелл погодився стати кандидатом на віцепрезидента. Герой війни у Перській затоці, колишній ґенерал К. Повелл нині — один з найпопулярніших людей в Америці. Включення в дружину Дола чорного Повелла дало б республіканцям додаткові голоси як негритянського населення, так і тих, які переважно голосують за демократів. Чи підуть на це Роберт Дол і його однопартійці і чи погодиться на таку пропозицію Повелл — ми незабаром дізнаємося. Як би не було, але цьогорічні президентські вибори принесуть ще багато несподіванок, а може й розчарувань.

В. Кульчицький-Ґут

ІДЕОЛОГІЧНО-ПОЛІТИЧНА ВІВІСЕКЦІЯ ЗЮҐАНОВА

I

Результати осінніх виборів у Росії зробили на Заході велике потрясення. Стало ж бо ясним, що можливість мати президентом Росії лідера Комуністичної партії Геннадія Зюґанова є дуже реальна. І негайно у ЗСА пішло намагання з'ясувати постать Зюґанова: його характер, його ідеї, його стремління, його образ майбутнього Росії, його розуміння ролі Росії в світі. Образно кажучи, почалася його вівісекція в ляборагоріях американських наукових установ, а її результати виносилися на сторінки американської преси.

Уже 24-го грудня минулого року у „Вашінґтон Пості" Олександер Ціпко, член Інституту заавансованих російських студій Центру Вудро Вілсона, доказував, що Зюґанов „не є ані соціял-демократом, ані комуністом у традиційному розуміння цього слова, але державником — оборонцем Росії як великої потуги у традиційному геополітичному значенні цього поняття", що він є „більше білий, ніж червоний" („У Росії новий рід моральної більшости").

Розуміється, не міг стояти осторонь цього процесу Адріян Каратницький, тепер виконуючий обов'язки голови впливової американської установи „Фрідом Гавз", яка стежить за демократією і людськими правами в цілому світі. У „Ню Йорк Таймсі" появився результат його вівісекції Зюґанова п. з. „Правдивий Зюґанов". Тут він приходить, фактично, до того ж висновку, що й Ціпко, що Зюґанов є більше білий, ніж червоний. Та коли для Ціпка таке визначення мало порадувати Захід, то у Каратницького зовсім навпаки — воно старається Захід насторожити. „Ані червоний, ані рожевий, — заявляє Каратницький, — Зюґанов є білий — остання інкарнація багатостолітньої традиції російських націоналістів, які прославляють православне християнство, слов'янську єдність й імперіялістичну експансію".

Останнім часом Зюґанов видав кілька книжок, інформує Каратницький, „які проповідують свого роду містичний націоналізм. Всі вони беруть за основу тисячолітню боротьбу між Заходом і Сходом, яка почалася 1054 р. із розколом між православним і католицьким християнством". Там також говориться про „навічно відчутний вплив европейської діяспори, який постійно зростає з кожним днем, ба навіть з кожною годиною", і через це „він причинився до відокремлення Заходу від християнських моральних коренів". Все ж таки Зюґанов зберігає його найбільшу злість для ліберальної демократії, яку він робить винною за майже всі нещастя сучасного світу". Та ще „хоч показує він себе комуністом, він рідко згадує Маркса і Леніна. Радше він прославляє Росію як 'ідеалістичну націю', як 'націю-мрійника', як 'націю-мобілізатора'(...) Він величає історичну ролю Совєтського Союзу як суперника З'єднаних Стейтів". А ставши президентом, його „головним пріоритетом було б повернення теренів колишнього Совєтського Союзу під владу Росії і розбудування близьких відносин з ісламським світом та Китаєм".

За чотири дні після статті Каратницького у цьому щоденнику появилися два листи, які подали два нові варіянти особистости Зюґанова.

(Закінчення буде)

В'ячеслав Брюховецький, президент НаУКМА

ПЕРШІ ПРОМЕНІ МАЙБУТТЯ

Будемо відвертими: на превеликий жаль, нині багато людей в Україні до певної міри розчаровані тим, що сталося за останні п'ять років. Чому це так? Бо була зроблена помилка при самому початку завоювання нами незалежности. Людям просто говорилося, що тільки-но станемо самостійними, ми будемо мало не найбагатшою державою світу. І наводилися цифри, скільки ми виробляємо сталі, цукру, олії, ракет, автобусів, скільки у нас чорноземів і скільки на них можна виростити хліба... Але нічого не мовилося про те, що наша сталь є дуже низької якости, а наш цукор — дорожчий за польський, а наш чорнозем загаджений і т. д. Людей треба було не годувати казочками, а наголошувати, що тільки тяжкою і тривалою працею ми вийдемо з кризи. І слід було враховувати, що найбільший злочин комунізму полягає в тому, що він спотворював людські душі, вбивав мораль, фактично заохочував корупцію, тобто намагався знищити духовне єство нашого народу.

На щастя, тоталітарному режимові це не вдалося повністю. І попри певні розчарування та незадоволення наш роботящий народ прийшов до логічно-неполітизованого висновку: треба працювати. Він менше став ходити на мітинґи, а почав більше дбати про своє благополуччя. І це у нього виходить. Як не тяжко, а ви подивіться, які хати вибудовують люди у передмістях. Ви пригляньтеся до вулиць Києва, Львова, Харкова, Одеси... Ви зауважите разючі зміни — поволі зникає сіра, нудна „совєччина", і наші міста за якийсь час не відрізнятимуться від західньоевропейських. А може, навіть відрізнятимуться у ліпший бік, бо у нас є що показати людям. Зрештою, пригляньтеся, як зодягнені українці, які вони гостинні, і байки ледь не про голод, що панує в Україні, спростуються. Звичайно, жити важко, особливо старшим людям. Але ми йдемо вперед. Я особисто знаю десятки людей, які зробили твердий висновок: держава — це добре, але насамперед слід покладатися на себе самого. Ми вже дозріли до розуміння, що сильна держава, це коли вона населена багатими й освіченими людьми.

Чотири з половиною роки, які присвячені відродженню Києво-Могилянської Академії, абсолютно переконали мене в тому, що ми маємо дивовижно талановиту, віддану, патріотичну мораль. Цій молодій порослі нашого народу подивляють закордонні професори, котрі констатують, що в країнах розвинених, багатших уже немає такого потягу до знань, який вони завважують у наших студентів.

То є справді велика надія нашого народу. В цьому році відбудеться перший великий випуск студентів Києво-Могилянської Академії. Хто буде 30 червня в Києві, я всіх запрошую на ці урочистості. Бо ми свідомі, що Києво-Могилянська Академія відроджена великою мірою завдяки і вашій професійній підтримці та щедрій допомозі. І коли ви дивитиметеся на юних наших земляків, які закінчать цього року свої бакалаврські студії, будьте дуже уважними. Серед них багато майбутніх провідників нації, лідерів, що виведуть наш народ з трагічної недолі. Придивляйтеся уважніше до цих натхнених облич, адже опитування, проведене серед наших студентів, показало, що 11.1 відс. з них мріють стати Президентом України!

Але це буде влітку. Сьогодні Національний Університет „Києво-Могилянська Академія" працює у напруженому режимі. Кілька місяців тривала наша боротьба з колишнім політичним училищем, яке не хотіло віддавати належні нам будинки. Але врешті ми перемогли. Крім того, нам вдалося завершити будівництво нового гуртожитку, хоча ще багато зусиль вимагає умеблювання його та упорядкування.

Наступного академічного року ми відкриваємо правничий факультет, а також маґістерські та докторські студії на вже існуючих факультетах.

Серед багатьох незвичних в українській вищій школі принципів, що застосовуються в НаУКМА, є й такий: від минулого року всі наші студенти мають змогу працювати в НаУКМА (десять годин на тиждень протягом трьох місяців). Той, хто відпрацює, повністю звільняється від платні за навчання (а вона виносить 200 дол. на рік). Така система себе повністю виправдала — студенти стають активними учасниками відродження Києво-Могилянської Академії, а не просто споживачами готового. Це підвищує і їхнє зацікавлення, і відпо-

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

За когось просити легше

Зі зворушенням читаю у „Свободі" статті, де йде мова про самовіддану працю в справі допомоги дітям України.

Так щасливо склалась моя доля, що я дістала змогу побувати в ЗСА і звернутись безпосередньо до всіх вас. Це справді чудовий і багатий край. А найважніше, що тут багато щирих і добрих людей, готових допомогти Україні в тяжкий час. Дуже хотілося б, щоб доля усміхнулась дістати допомогу не лише дітям Чорнобиля, сиротам, яким намагається допомоти діяспора з цілого світу, але і іншим дітям, які цього справді дуже потребують.

В мене є близька товаришка (про цей лист вона не здогадується), в якої життя склалось нелегко. Одруження, донечка, втрата чоловіка, друге вдале одруження, друга донечка і, на превелике горе, смерть другого чоловіка. Серце розривається дивитись, як ця самітна жінка мужньо виховує напівсиріт. А в неї самої багато проблем зі здоров'ям. А найстрашніше, що друга дівчинка (Орися Шевчун, 13 років) має дитячий церебральний параліч. Хочу написати, що ніколи ця дитине не дістала нізвідки жодної допомоги. А в її лікування вкладені всі родинні заощадження, які, на жаль, давно вичерпались. Позаду масажі, сотні застриків, операція. Попереду масажі, сотні застриків, операція. А фабрика, на якій працює моя товаришка, більше простоює, ніж працює. Отже мови нема не те що про вітаміни, овочі чи ярину — на найнеобхідніше не вистачає. А українська гордість не дозволяє простягнути руку прохання. Я звертаюсь по допомогу (бо за когось просити легше) до чуйних, добрих, щедрих і щирих людей цього краю, які погодяться подати руку допомоги хворій напівсироті. Наперед дякую.

З повагою

Рома Славська

Адреса дівчинки і її матері: 290054, Україна, Львів–54, вул. Караджича 16, кв. 50, Шевчун Ірина Зиновіївна; тел.: 011-380–322–622410.

Кредитівка в Нюарку: Self-Reliance Federal Credit Union, Acct. No. 8144–000, 734 Sandford Ave., Newark, N. J. 07106-3627.

Ще декілька слів про св. п. Лева Яцкевича

Шановний Пане Редакторе!

Дозольте коротко доповнити, зрештою, доволі велику, біографічну статтю про св.п. Лева Яцкевича, авторства д-ра Павла Пундія.

Йдеться про роки німецької окупації Галичини (1941-44), коли то св. п. Лев Яцкевич був головою Українського Допомогового Комітету (УДК) на Львівську область, що тоді своєю діяльністю охоплював чи не мільйон українського населення (без міста Львова, де був окремий комітет). Крім своїх службовців у львівській централі при вул. Академічній 28, мав УДК численний персонал своїх теренових службовців у філіях (т. зв. делеґатурах), а було їх 12. Служити основним потребам українського населення під час війни (суспільна опіка, культурно-освітні справи, шкільництво, дитячі садки тощо), охороняти його і репрезентувати перед німецькою окупаційною владою було нелегким завданням. Але св. п. Лев Яцкевич виявив себе тоді не тільки знаменитим організатором, але справжнім патріотом і відданим українській національній справі провідним діячем.

Мирослав Семчишин
Чикаґо

Молодь вшанувала Крути

Дозвольте мені, грішному, виправити одне неправильне ствердження у „Свободі" з 23-го лютого ц. р. У своїй замітці „Козаки вшановують Крути" я написав, що молодечі організації забувають про Крути.

Виявляється, що молоді таки влаштували свято Крут цього року. Чи розголос про те був малий, чи що інше, чомусь ані козаки, ані я про це не знали. Одначе незнання нікого не оправдує! Я з радістю прошу пробачення в нашої молодії за цю кривду, що заподіяв, бо вони, честь їм, і надальше ту естафету тримають!

Дмитро Грушецький
Чикаґо, Ілл.

Олена Несіна

В 50-ЛІТТЯ ГОЛОДУ 1946-47 РОКІВ

II

Док. № 17.

Листи із спецповідомлення МДБ УРСР ЦК КП(б)У про неґативне реаґування населення України на зменшення норм прохарчування та зняття людей з пайкового постачання хлібом.

Жовтень 1946 р. Приклади:

„...Чому старим не дають хліба? Нам не довго вже залишилося жити, а тепер прийдеться помирати голодною смертю. Хто нас буде годувати?..."

„Якби нам дали землю, то було б ліпше. Я б працював на землі так, що і мені б урожаю вистачило і державі. Працювати в колгоспі немає ніякого сенсу, бо так приходиться працювати на жуликів (шахраїв) і п'яниць..."

Док. № 20.

Лист М. С. Хрущова М. С. Патолічеву про посилення хлібозаготівель.

22 листопада 1946 р.

В листі Хрущов пише, що ЦК КП(б)У і Рада Міністрів УРСР продовжують вживати міри для виявлення в колгоспах і радгоспах схованих харчових культур і здачі їх по пляну заготівель.

Док. № 21.

21-го листопада 1946 р.

Директива Ради Міністрів СССР і ЦК Комуністичної партії большевиків Раді Міністрів УРСР і ЦК КП(б)У з вимогами посилення хлібозаготівель і покарання за приховування хліба.

Документів подібних директив є кілька.

Док. № 23, № 24.

17 грудня 1947 р.

Лист шахтаря Донбасу про тяжке продовольче становище, про не видавання пайкового хліба дітям, про голодування.

Подібні листи інших.

Док. № 25.

6 лютого 1947 р.

Із Спецповідомлення Міністерства Державної Безпеки (МДБ) УРСР до МҐБ (Міністєрства Ґосударственной Бєзопасності) СССР про випадки вживання для їжі людських трупів у Дніпропетровській та Ізмаїльській областях.

Повідомляють, що робітниця підсобного господарства депо станції Сінельникове 13 січня в їжу вживала труп своєї матері. Вона, малограмотна вдова з родиною з 6-ти осіб, мала тяжкі матеріяльні умови, в наслідок чого вся родина виснажилася (пухла). Мати її померла, але допомоги для похорону цій жінці не дали, і вона, бувши вже у хворобливому стані, на протязі двох днів їла труп матері.

26 і 27 січня 1947 р. в Ізмаїльській області записано чотири випадки вживання з їжею людських трупів.

Док. № 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35.

Листи до Сталіна, доповідні записки МВС („українське" Міністерство Внутрішніх Справ), інформації МДБ, Спецдонесення начальника управління МВС все про харчові труднощі і випадки людоїдства.

Док. № 35.

15 квітня 1947 р.

Телеграма Лазаря Мойсеєвича Каґановіча Міністерству Заготівель СССР про збільшення обсягу зернопоставок. Каґановіч і Хрущов підтримують збільшення обсягу поставок з одного гектара оранки в кілограмах з Чернігівської области до 85 кілограмів, з Житомирської — 80 кг., з Кам'янець-Подільської — 149 кг., з Сталінської (м. Сталіно — колишня Юзівка) — 169 кг., з Кіровоградської — 171 кг. і в цілому по республіці до 157 кг. з одного гектара...

Док. № 36.

Із спецповідомлення МДБ УРСР ЦК КП(б)У про скарги населення на голод, людоїдство. Ось лист з Вінницької области.

22. III. 1947 р. „...Один одного їдять — людоїдство; дуже багато пухлих, людей ріжуть і роблять ковбасу. Ой, Боже, що робиться, банд багато, голод великий..."

Док. № 39.

Довідка МВС (Міністерство Внутрішніх Справ) про захворювання населення УРСР на дистрофію та смертність від неї станом на 20-те червня 1947 р.

Числа 25 областей.

Хворих на 20. 06. 1947 р. — 1, 154, 378.

Тих, хто захворів за 20 днів червня — 99, 368.

Померло за 20 днів червня — 3,688.

Док. № 40.

Довідка МВС УРСР про факти людоїдства серед населення УРСР у червні 1947 р.

15 областей мали випадки людоїдства: за 1947 рік — 130 випадків. Кількість з'їдених трупів — 189.

Док. № 42.

5 вересня 1947 р.

Телеграма Міністерства Заготовок СССР секретарю ЦК КП(б)У Л. М. Каґановічу про вивезення зерна за межі України.

Міністерство Заготівель Зерна намітило додатково вивезти з України 267,000 тонн зерна!

Док. № 43.

15 вересня 1947 р.

Постанова ЦК КП(б)У і Ради Міністрів УРСР про заходи для виконання директив Й. В. Сталіна про посилення хлібозаготівель.

На основі Директиви т. Сталіна ЦК КП(б)У і Рада Міністрів підкреслюють, що на Україні можливо виконати плян до жовтня, а саме: негайна організація охорони кукурудзи від крадіжок, пришвидшений і енерґійний збір кукурудзи і здача її на зсипні пункти. Збір ліпших молотилок в колгоспах, які не закінчили молотьбу, прикріплення до кожної машини дійсно серйозних робітників. Піднляття виробництва молотилок і підсилен-

(Закінчення на стор. 3)

Ансамбль ім. Верьовки у Філядельфії

(Враження з Академії Музики)

Ніхто ще не виміряв глибини туги за рідним краєм — за Україною з усім багатством її духовости, її краси, туги тих, що проживають півстоліття на чужині. Ніхто ще не знайшов вимірів їх любови до рідної задушевної пісні, до шпаркого танцю, до журливої мелодії сопілки.

І вкінці — ніхто не зважив того болю, що ніби пригнітає тягарем своїм і тугу, і любов, і радість життя, бо знаємо-відаємо, що все те, що почуємо, що побачимо, це лише відблиски — несмілі випромінювання величі нашої лицарської батьківщини, яку ми залишили (чи на призволяще?) — над рідними ріками — Дніпром і Дністром, бо воля свята ще не заволоділа великими просторми України. Проголошена в 1991 році свобода ще не проникла в життя нації, тільки зароджується. Тому то великою подією був приїзд Народного Ансамблю ім. Верьовки з України, на жаль, неповного. Не дивлячись на погоду, заля заповнювалась. Багато знайомих і дорогих нам лиць людей, з якими ми зжилися за ті довгі роки трудів, змагань, праці. На їх лицях — очікування, з чим приїхали земляки наші з рідної України? Народний Ансамбль ім. Верьовки — це професійний ансамбль, оснований Григорієм Верьовкою ще 1943 року в Харкові. Завіса піднялася і очі вбирають барви української ноші і, як завжди, чарують зір.

Традиційно (і не менше врочисто) пролунали два гимни — американський і український.

У програмі чергувалися хорові й хореографічні точки на тлі народної оркестри, що мала своїх вишколених виконавців — дві скрипки, бас, сопілка, флейта і прекрасні цимбали, старовинний народний інструмент, на якому грав високої майстерности цимбаліст Василь Ватаманюк, чи не єдиний член ансамблю ім. Верьовки давнього складу. Була й кобза, давний ще козацький інструмент, були і трубка і баян, тепер популярний в оркестрах, хоча принесений в Україну з півночі.

Народні пісні виконував мішаний хор під батутою дириґента Анатолія Авдієвського, що вже від 1966 року керує хором ансамблю, а також оркеструє музику деяких народних пісень для поліфонічного концертового виконання. Здобув високі признання — лавреат нагороди ім. Т. Шевченка, академік, професор Педагогічного Університету.

Народний одяг хористів і виконавців танцювальних точок у стилі тих земель України, що представляли їх у співі й танці молоді артисти. Задля акцентування особливостей ноші даного району України, її театралізовано. Хоча це не переходило в бутафорію. Гармонія барв і лінія ноші були збережені, що давало насолоду для зору. Приємно було спостерігати ґрацію виконання хореографічних точок, чарівні у своїй молодечій красі лиця дівчат і поставні й гнучкі постаті юнаків.

Здавалося б, бездоганні танці й хороводи чарували глядачів, хоча б вільний танець хоровід на леваді, як вияв дозвілля молодечого гурту. Згадуємо ще дві жанрові сценки. Одна з них — це чування дівочого гурту десь над водою — озерцем чи річкою, де романтична уява вирисовує постать русалки, що „косу чеше, косу чеше", а там долітає й відгомін сміху русалок, що ось-ось поринуть із козаченьком у вир. А осока шумить-шумить... На тлі гурту —сольовий спів у селянському стилі — сильне меццо-сопрано, наче речник усього гурту.

Друга жанрова сценка — це купальські пісні, коли на сцену вносять Марену з вінками на ній, а дівчата у легкому танці-хороводі здіймають свої вінки — свою долю. Адже оце кинуть вони їх — одна по одній у течію ріки, а вона його понесе вінок, а причалить він до берега там, де милий проживає і засватає її. Тужлива пісня супроводить цю уявну маґічну дію...

Це наче відблиски і відгуки української тисячолітньої давнини, її народної культури людського духа. Танці переплітаються з піснями — на тлі музики. Є хвилини, що, здавалося б, переходиш у інший світ, світ української казки.

Україна — це велика просторами широка країна, тож відчуваємо ц е у змінах одягу виконавців — тут пишна полтавська ноша з корсетом до стану і плахтою з декоративною запаскою, а там гуцульські киптарики, а убори голови голови завжди відмінні: то вінок, то стрічка із квіткою, то вив'язана майстерно хустка чи намітка, що завершує цілість ноші. А вишивки на рукавах — стилево дійсні. Ті далеко не раз віддалені землі — райони України мають свої танці і свій притаманний їм ритм.

У заверюсі танцю переходять у вир не лише руху, але й людських емоцій - центральна Наддніпрянщина, Прикарпаття, Лемківщина, Підляшшя і т.д. А всі вони мали б віддзеркалювати український характер чи її вдачу. А козацькі танці мають свій притягаючий чар — це чилет із стрибком у простір, чи присяди неочікуваних креацій молодечого тіла, а емоційно — це завзяття чи пристрасть. Особливе враження роблять козацькі ігри, які тепер відновлюються в Україні, зокрема в Запоріжжі. Тут і боротьба, і фехтування шаблями, і боєвий виклик козацького списа. Жаль, що в програмці подано, що це традиційні танці й пісні. В дійсності, вони були стилізовані.

А між піснями і хороводами наче на самотині — у місячнім сяйві — виступ баяніста-віртуоза, який очарував вишуканістю своєї гри авдиторію. Його ім'я — Олександер Литвиненко.

Є пісні, які усім відомі, але кожен раз їх можна сприймати як нову оригінальну появу. А коли вони ще і ще зворушують і заторкують невидимі струни нашої душі, то вони нам щось принесли, і ми збагачені чимось осим — повертаємось з концерту. Наведемо ті моменти — це невмирущий кант Почаєвській Божій Матері, де навіки поєднались і віра в перемогу ворожої облоги, і безконечна любов до Божої Матері, і вдячність їй, що на хрест стала, ворожі кулі на ворогів повертала — монастир рятувала. Звичайно кант цей виконує чоловічий хор, тут виконував його мішаний на тлі народної оркестри. Коли співав своє могутнє сольо бас-баритон, заля наче завмерла. Його ім'я — Володимир Бойко. Хтось вполизу завважив — задля цього одного виступу варто було на концерт прийти. Саме тепер, коли Св. Лавра Почаївська й Ікона чудотворна у розпорядженні Московського Патріярхату, то здавалося б, що це чудо із XVI століття, вдруге мало б за молитвами люду христового — з усією могутністю духа знову відбутися...

А тоді слухачі чули „Дзвони — А в Єрусалимі", почули й улюблену вже Америкою щедрівку Миколи Леонтовича — шедевр, його геніяльну мініятюру, у якій, як у краплині роси, заяснів мікрокосмос України.

А коли у когось навіть задрімали через літа звуки української мелодії, то розбудила їх у дану мить пісня Шевченкової романтичної баляди „Реве та стогне Дніпр широкий".

Завершив концерт вибагливий у своїй хореографії емоційно насичений динамічний гопак, на який заля зареаґувала довгим аплявзом і вставанням з місць.

Хотілось би в кінці висловити подяку всьому ансамблеві славного творця його Верьовки за їх прибуття і за їх виступ, а диригентові А. Авдієвському, концертмайстрові Станиславові Савчукові і хореографам Олексієві Гомонові, і Ярославові Чуперчукові та Анатолеві Шекерові, усім оркестрантам і музикам за те, що притягнули до вивчення української пісні і українського танцю нашу молодь в Україні, що відкрило їй тайну краси мистецтва рідного слова, мелодії, жесту і танцю.

І побажати хотілося б усім їм великих успіхів через не менш великий труд і ще глибших відкрить багатої духовости України у слові, у звуку, у танці, щоб, їдучи у широкий світ, могли б вони стати духовними амбасадорами України, як колись цю ролю виконувала капеля Кошиця.

Ми вдячні Міністерству Культури України, що уможливило їх приїзд до Америки і Канади та вияв скарбів українського духа.

А нашому УОКЦентрові — щира подяка за всі старання, зв'язані з концертом, за розголос, продаж квитків у нашій громаді.

Згідно з дивним для нас рішенням, дир. Авдієвський не погодився прийняти прилюдно вислови вдячности і признання від нашого УОКЦентру і від української громади у виді китиці квітів. (Чи цей вияв принизив би чимось шановних гостей-виконавців?)

Н. Пазуняк.

Перші...

(Закінчення зі стор. 2)

відальність. Проте у зв'язку з фінансовою ситуацією, що склалася в Україні, ми змушені піднести платню за навчання від 200 дол. до 2,000 дол. на рік. Хоча розуміємо, що багато студентів не зможе заплатити такі гроші. Тому намагаємося започаткувати ґренти для студентів з тим, щоб кожен з них міг дістати звільнення від платні за навчання, або, відпрацювавши в університеті, або виконавши якісь визначені наукові дослідження, або взявши участь у потрібних для України акціях тощо. Кошти ж від таких ґрентів, які би переходили через добродійну фундацію в ЗСА The Mohyla Academic Society, Inc., tel.: (609) 883-2488, а в Канаді через Товариство Приятелів НаУКМА, tel.: (204) 488-8693, дадуть змогу продовжити відродження Києво-Могилянської Академії, створити студентам необхідні умови для ефективного навчання.

А які ж перші промені майбуття сьогодні можна зауважити в Україні? Я би назвав один, хоч їх є значно більше. Майже непомітною залишилася подія справді історичної ваги, що сталася минулого року. Вперше після 1914 року Україна експортувала пшеницю! Хай ще небагато, але експортувала, а не імпортувала. А це є серйозна ознака оздоровлення нашої економіки і вона переконує в щасливому майбутті нашого народу значно більше, ніж усі разом узяті політичні гасла.

В 50-ліття голоду...

(Закінчення зі стор. 2)

ня молотьби дасть можливість негайного підняття темпів здачі зерновими культурами — пшеницею, житом, просом, гречкою, ячменем і іншими. ЦК КП(б)У і Рада Міністрів попереджує секретарів обкомів і голов обласних виконкомів про те, що це їхня особиста відповідальність за виконання директиви Сталіна і цієї постанови.

ЦК КП(б)У і Рада Міністрів звертає увагу керівництва областей і районів на особливу важливість того, що ті, хто виконали плян, мусять продовжувати хлібозаготівлі для перевиконання пляну...

* * *

Тільки частину того, що в документах, вдалося помістити в цьому дописі, але й цього досить, щоб побачити, що голод 1946–1947 років був викликаний не так засухою, як немилосердним, безоглядним викачуванням хліба, плодів і овочів московсько-большевицькою владою при активній допомозі начебто „української" влади в центрі і на місцях.

Ділимося з приятелями та знайомими сумною вісткою, що з волі Всевишнього відійшов у вічність у п'ятницю ранком, 9-го лютого 1996 р. у Бренфорді, Конн. по довгій і важкій недузі наш найдорожчий БАТЬКО і БРАТ

бл. п.

БОГДАН ІГОР СНІГУРОВИЧ

колишній підстаршина морської піхоти ЗСА, працівник Департаменту оборони ЗСА, уроджений 16-го березня 1945 р. в Братиславі, Словаччина.

ПОХОРОН з військовими почестями відбувся 13-го лютого з церкви св. арх. Михаїла в Ню Гейвені, на Стейтовий Ветеранський цвинтар у Міделтавн, Коннектикат.

Горем прибиті:

батько — о. БОГДАН
сини — БОГДАН і
— РОМАН
брат — РОМАН з дружиною ЕМІЛІЄЮ і дітьми
сестра — ОЛЯ зі сином ЯРЕМОЮ
та ближча і дальша родина

Просимо про молитви за спокій душі покійного.

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями та знайомими, що в неділю 24-го березня 1996 р. ненадійно відійшла у вічність на 103 році життя наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

св. п.

ЕВГЕНІЯ ЮРЧИК
з дому КРУҐ

ПАНАХИДА відбулася у вівторок 26-го березня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Quinn, 3520 Broadway, LIC, N.Y.

ПОХОРОН — в середу 27-го березня о год. 9:30 рано з церкви Чесного Хреста в Асторії, а відтак на цвинтар Святого Духа у Гемптонбургу, Н.Й.

В глибокому смутку залишилися:

доньки — ІРЕНА ЮРЧИК і
— ОЛЬҐА МАҐОЦЬКА
внуки — ОКСАНА СКУЛЬСЬКА з мужем АНДРОНІКОМ й синами МИРОНОМ ЮРІЄМ і МАРКОМ
— БОГДАН МАҐОЦЬКИЙ
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

Замість квітів родина просить складати пожертви на добродійні цілі.

У 40-ий ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого найдорожчого М УЖА, БАТЬКА і БРАТА

СЛ. П.

ІВАНА БРИКОВИЧА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

2-го квітня 1996 р. о год. 8:00 ранку в церквах:

св. Михаїла в Йонкерсі Н.Й.;
манастирі отців Василіян в Ґлен Кові, Н.Й.;
Покрови Пресвятої Діви в Апопці, Фла.;
семінарії св. Василія в Стемфорді, Конн.;
Успення Божої Матері в Монтреалі, Канада;
св. Духа в Гамільтоні, Канада
св. Івана Хрестителя в Бранфорді ,Канада.

Про молитви і пам'ять про покійного просять:

дружина — ДЗВІНКА
дочка — ХРИСТЯ
син — МАРКО

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у ЗСА ділиться з громадянством сумною вісткою, що після трьохрічного перебування в Домі опіки для старших в Міннеаполісі, 24-го березня 1996 р. померла на 94-му році життя

бл. п.

НЕОНІЛА КОРДИШ-ГОЛОВКО

археолог, фахівець з історії трипільської культури, автор наукових розвідок на підставі матеріялів з археологічних експедицій, в яких приймала участь в Україні, як старший науковий співробітник Археологічного Інституту в Києві та завідувач Відділу трипільської культури. В еміграції — Дійсний член УВАН та голова кабінету антропології та археології при Історичній секції.

Вічна їй пам'ять!

УПРАВА УВАН

Ділимося сумною вісткою з членами колишнього Співочого Т-ва Кобзар та українською громадою Філядельфії, що у вівторок 19-го березня несподівано відійшов у вічність

бл. п

ДМИТРО СТУЛКОВСЬКИЙ

довголітній член хору та Управи Т-ва.
Похований 25-го березня на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Вічна йому пам'ять!

Опечаленій родині покійного наші щирі співчуття.

ЧЛЕНИ І ДРУЗІ КОЛИШНЬОГО ХОРУ КОБЗАР у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

З глибоким смутком повідомляємо членство ОДВУ і всю українську громаду, що 19-го березня 1996 р. відійшов у вічність в Сільверспрінг, Мд.

СЛ. П.

ЄВГЕН СКОЦКО

народжений 20-го грудня 1907 р. в с. Ярчівці біля Зборова (Галичина), визначний член ОУН, довголітній діяч ОДВУ, секретар Ц.У. ОДВУ (від 1931 р. з перервою до 1938 р.), автор праці „На поклик Рідної Землі — допомога української еміґрації в ЗСА у визвольній дії ОУН", спогад учасника; засновник першого органу ОДВУ „Вісник ОДВУ" в 1932 р.; маґістер політичних наук; діяльний в журналістиці ЗСА; людина глибоко віддана українським національнилм ідеалам.

ПОХОРОН відбувся 24-го березня ц.р. в Вашінґтоні,

Вічна йому пам'ять!

Вислови глибокого співчуття для дружини МАРІЇ і синів засилають

Ц.У. ОДВУ

У ЧЕТВЕР, 21-ГО БЕРЕЗНЯ, головне командування армії оприлюднило свій звіт, у котрому військове командування говорить про те, що крайні напіввійськові організацію намагаються заманювати у свої ряди членів американських збройних сил, зокрема членів спеціяльних військових частин. Хоча конкретних доказів для підтвердження цього немає, то все ж таки поодинокі вияви крайніх поглядів та актів серед членства спеціяльних військових з'єднань вказують на контакти з такими угрупуваннями.

Гарвардське видання про Збройні Сили України

В Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету появилось нове видання п. з. „Військова традиція в українській історії: її роля в розбудові українських збройних сил". У ньому поміщені доповіді і дискусії, які відбулись під час міжнародної наукової конференції в Гарварді минулого академічного року, присвяченій вивченню мілітарної традиції українських збройних сил. Конференцію організували спільно Український Науковий Інститут та Інститут державних стратегічних досліджень при Національному університеті державної оборони у Вашінґтоні. З цієї нагоди американські й канадські вчені, фахівці військової і загальної історії, політичних наук та працівники Департаменту оборони зустрілися з представниками Збройних Сил України, щоб обговорити актуальні питання військового будівництва. Тепер, завдяки новій публікації, матеріяли конференції стануть доступні ширшій публіці.

Нове видання має 82 сторінки. Перший розділ подає доповідь д-ра Зенона Когута, директора Канадського Інституту Українських Студій в Алберті. Доповідач розглядає проблему льояльности українського війська, аналізує розвиток сучасної свідомости про українську мілітарну символіку часів Козаччини, Визвольних змагань XX століття і Другої світової війни (УПА), та вказує як розуміння традицій українських збройних формацій сучасного століття може сприяти в дальшій українізації Збройних Сил України.

Відомо, що велику увагу учасників конференції привернули виступ і сама особа генерал-полковника Костянтина Морозова, що здійснив, як перший міністер оборони сучасної української держави, найвідповідальніші й найважливіші кроки в побудові її Збройних Сил. Доповідь генерала поміщена в розділі п. з. „Сучасна українська військова політика і засади її оформлення". Повертаючи до подій недавнього минулого, генерал зазначив, що Україна першою з колишніх совєтських республік стала на шлях створення власних Збройних Сил і за короткий період (серпень 1991 — травень 1992) встигла вирішити ряд важливих питань військового будівництва. Україна зробила це вчасно, бо коли у травні 1992 р. почала формуватись військова політика Росії, її міністерство оборони від початку найголовнішим своїм завданням вважало недопущення дальшої розбудови незалежних українських збройних сил. В тому часі більшість військових формувань на території України вже контролювалась українським урядом. Понад десять тисяч офіцерів, що не бажали прийняти присягу на вірність Україні, було переведено до інших держав за їх власним бажанням. Мало хто з громадян знав тоді та й тепер також, що саме в той час найімовірнішим було загострення відносин у військовому середовищі. До інших тем, порушених генералом, входила інформація про ядерну зброю, що розміщена на території України, і як вона впливає на українсько-американські відносини.

Взаємини військовослужбовців з цивільним населенням були темою доповіді проф. Марка ван Гейґена з Колюмбійського університету в Ню Йорку. Вона поміщена в розподілі п. з. „Совєтська військова традиція і її спадщина в Україні". Проф. ван Гейґен зосереджується насамперед на аналізі престижу військової професії, на проблемах „дідівщини" (знущання над новобранцями) і „земляцтва" (конфліктні стосунки між групами вояків, що походять з різних місцевостей чи реґіонів) у колишній і нинішній арміях і на принципі комплектування військових частин особовим складом з різних реґіонів України.

Видання завершується доповіддю д-ра Івана Яворського, професора політичних наук університету Вотерлу (Канада) п. з. „Перетворення совєтських збройних сил в Україні в Збройні Сили України". Доповідач звертає увагу на ролю людського фактора у формуванні української армії. Він вважає, що неправильно було б пояснювати мирний перебіг подій в Україні під час творення її Збройних Сил тільки розгубленістю, що запанувала в Москві. Це сталося також завдяки спокійній, але наполегливій і послідовній праці групи офіцерів і цивільних осіб, очолюваних генерал-полковником Морозовим. Велику підтримку цій групі надавала Спілка Офіцерів України. Однак, у спілці виникли незгоди щодо того, яким має бути співвідношення між політичною діяльністю і турботою про соціяльно-побутові умови життя вояків. Неоднозначні й суперечливі оцінки викликала також Соціяльно-психологічна служба, керівника якої, В. Муляву, обвинувачували в нетерпимому ставленні до критики і штучному форсуванні темпів українізації війська.

Проф. Яворський стверджує, що важкий стан української економіки веде до невдоволення офіцерів умовами їхнього життя і служби, а також до падіння рівня бойової підготови, що пов'язане з обмеженими можливостями в її проведенні. Одначе, на думку вченого, українська армія виявляє значно менше ознак політизованости, ніж російська, за винятком хіба частини офіцерів Чорноморської фльоти. У зв'язку з потребою суттєвого скорочення Збройних Сил, Україні потрібні будуть фонди для організації ефективної перекваліфікації значної частини офіцерів на цивільні професії.

При доповідях також вміщені коментарі військових фахівців з України, які брали участь в гарвардській конференції, а саме, генерал-лейтенант Іван Оленович (заступник начальника Академії Збройних Сил України та академік Інженерної Академії України), полковник Ігор Смешко (військовий аташе при амбасаді України в ЗСА), і полковник Юрій Левченко (начальник Управління зовнішніх зв'язків Міністерства Оборони України).

Видання „Військова традиція в українській історії" (The Military Tradition in Ukrainian History", Conference Proceedings) появилось завдяки дотації Видавничого Фонду ім. Ярослава і Ольги Дужих, доброчинців Фонду Катедр Українознавства з Дітройту. Продовж останніх 15-ох років постійний фонд Я. і О. Дужих в Гарварді допоміг видати ряд нових потрібних і приступних західнім читачам українознавчих праць.

Нове видання підготовили організатор конференції д-р Любомир Гайда, заступник директора Українського Наукового Інституту, і Роберт ДеЛоса, редактор гарвардських українознавчих видань. Воно появилось в м'якій оправі в англомовній серії п. з. „Праці Українознавства Гарварду" („Harvard Papers in Ukrainian Studies"), яка розрахована не тільки для американських університетів і студентів, але також для державних і бизнесових керівників, які цікавляться Европою.

Видання можна замовити в Ukrainian Studies Fund, Harvard University, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, MA 02138. Кошт 6 дол. включно з пересилкою звичайною поштою.

ФКУ

Появилися...

(Закінчення зі стор. 1)

продуценти, інтеліґенція. Найважливіше місце Липинський відводить елітам (за його термінологією — правлячій верстві, провідній верстві, національній аристократії), оскільки вони (а не народ чи маси) є провідниками і організаторами нації, головним мотором побудови національної держави та творцями історії. Кожна верства має власну еліту, яка функціонує згідно з динамічним принципом постійного поповнення і кругообігу (циркуляції).

Продуценти (робітники, хлібороби, буржуазія, пролетаріят), тобто верства, яка виробляє матеріяльні блага, є в концепції Липинського основою суспільства. Найважливішу ролю відіграють хлібороби (як селяни, так і, в часи Липинського, землевласницька шляхта), оскільки вони, зв'язані з землею і територією, на котрій живуть і працюють, а тому є найстабільнішою, отже — найкориснішою верствою суспільства. Саме тому Липинський адресує до братів-хліборобів свій найважливіший твір, про який тут мова.

Врешті, роля інтеліґенції — посередництво між усіми суспільними групами, завдяки культурницькій та інтелектуальній праці.

У „Листах до братів-хліборобів" Липинський обґрунтовує також концепцію української монархічної держави на базі дідичного гетьманату, спираючись на ідеологію українського консерватизму.

„Листи до братів-хліборобів" не слід вважати виключно теоретичним твором в академічному сенсі. Його зміст, включно з полемічною передмовою, має актуальне значення й сьогодні, зокрема — у зв'язку зі сучасним будівництвом української держави. Усі найважливіші питання, порушені у творі, як, наприклад, побудова української національної держави, аналіза політичних систем і політичної культури, функціонування еліт, їх кругообігу та переходу колишніх еліт у нові державні структури, концепція громадянства не на етнічно-культурному, а на територіяльно-політичному принципі, співвідношення між державою, суспільством і громадянином та між корінним народом і національними меншостями, у сфері економічній — справа приватної власности, зокрема, земельної як підстави цивілізаційного та культурного розвитку держави і суспільства, організація аграрної системи тощо, яскраво віддеркалюють сучасні проблеми українського державного будівництва.

Тому перевидання „Листів до братів-хліборобів", що пропонується сьогодні увазі читачів України вперше, здається вельми важливим і актуальним. Цей твір може стати своєрідним путівником для людей, які в особливо важких соціяльних, економічних та ідеологічних умовах розбудовують державу в Україні, що впродовж багатьох століть перебувала у стані бездержавности, а сьогодні отримала найперспективнішу шансу на успіх.

Книгу, в ціні 39.95 ам. дол., можна буде набути з червня 1996 року, пишучи на адресу: V. K. Lypynsky East European Research Institute, 469 Flamingo St., Philadelphia, Pa 19128.

УЖЕ ВІД ДОВШОГО ЧАСУ ЗСА намагаються припинити друкування фальшивок, зокрема 100 дол. банкнотів, але без успіху, бо ті що займаються цим ділом стали такими вправними, що важко було їх приловити у їхньому ділі, що впродовж років коштувало Америку великі втрати фондів. Рада валютних резерв повідомила, що у понеділок, 25-го березня, пущено в обіг нові 100 дол. купюри, які мають особливі позначення, котрі не буде можна скоро і легко підшахрувати. Ці нові купюри мають за завдання постепенно витіснити з обігу існуючі банкноти.

ВИСТУПАЮЧИ У ШТУТҐАРТІ, земля Баден-Вюртемберґ, міністер оборони Німеччини Фолькер Рюе сказав, що „Росія не повинна присвоювати собі права вето у питанні збільшення НАТО за рахунок східньоевропейських країн". Коментуючи пляни дальшого розвитку Північно-Атлантичного оборонного союзу, Ф. Рюе ствердив, що „мова йде не про експансію з боку НАТО, оскільки ініціятива походить ззовні, від інших країн". Такі суверенні держави, як Польща, Чехія та інші, вийшовши з-під гніту Москви, самі намагаються якнайшвидше приєднатися до НАТО, тому ця організація мусть бути відкритою для нових членів. Водночас НАТО не диктує жодній країні, як їй діяти. Міністер Ф. Рюе підкреслив, що НАТО хоче мати нормальні партнерські взаємини з Росією, „однак не збирається слухати її у питанні, кого приймати до організації, а кого — ні".

ПОДІЇ

ПРИЙНЯТТЯ ДЛЯ ТВОРЧОЇ МОЛОДІ З УКРАЇНИ

Ню Йорк. — УККА, УАКРада та ККДУ влаштовують прощальне прийняття із творчою молоддю України, яке відбудеться у суботу, 30-го березня, в Українському Народному Домі, 140 2-га аве. Початок о 5-ій год. вечора. Даток — 35 дол. У справі замовлення квитків слід телефонувати до 28-го березня до Сергія Миронюка (201) 434-0237.

ДОПОВІДЬ ПРО КОНСТИТУЦІЮ УКРАЇНИ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці влаштовує доповідь народного депутата України Ігоря Осташа на тему „Конституція України — проблеми і перспективи". Доповідь буде виголошена у п'ятницю, 29-го березня, о 6:30 год. вечора в домі НТШ, 63 Четверта аве. в Ню Йорку.

ВИСТАВА ХАРКІВСЬКОГО ДРАМАТИЧНОГО ГУРТКА

Ню Йорк. — Тут у суботу, 30-го березня, в Українському Народному Домі, 140 Друга аве., відбудеться вистава Харківського студентського драматич-ного гуртка „Арабески" (за творами М. Хвильового, В. Симоненка та Г. Сковороди, автор сценарію і режисер— Світляна Олешко). Початок о год. 2-ій після полудня. Чистий прибуток призначено на підтримку діяльности творчої молоді України. Імпрезу влаштовують УККА, УАКРада та ККДУ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 31-го БЕРЕЗНЯ, 1996 р.

Нюарк, Н. Дж. Річні загальні збори 76-го Відділу УНС Братства св. Івана Хрестителя відбудуться о год. 1-ій по пол. в церковній залі церкви св. Івана Хрестителя при вулицях Сендфорд та Айві. Просимо всіх членів прибути. — Управа Відділу.